

комерційного кредитування є лізинг, що набуває особливої актуальності, адже, зважаючи на обмеженість наявних фінансових ресурсів, може використовуватись для подолання відсталості технічної бази промислових підприємств.

Таким чином, провідне місце в активізації інноваційної діяльності підприємства відводиться інвестиційному забезпеченню як одній із дієвих форм фінансування розробки й впровадження інновацій. Саамо тому інвестиційне забезпечення відіграє важливу роль на всіх стадіях інноваційного процесу.

Список літератури:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Буркинський Б.В. Економічне оновлення регіону: аналіз ситуацій та рішення : [монографія] / Б.В. Буркинський, С.К. Харічков. – Одеса: ШПРЕЕД НАН України, 2008. – 494 с. – С. 431 – 438.
3. Ішук С. О. Формування інвестиційних програм розвитку виробничого потенціалу регіонів // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Транскордонне співробітництво, ринкова інфраструктура та фінансово-інвестиційна діяльність: Зб. наук. праць. - Вип. 6 (XXXVII) / Відп. ред. академік НАН України М.І. Долішній. - Львів: ІРД НАН України, 2002. – С. 388-395.
4. Кулаєць М.М. Удосконалення інноваційної підприємницької діяльності / М.М. Кулаєць, М.Ф. Бабієнко, П.А. Лайко, П.М. Музика, О.Д. Витвицька, Є.А. Бузовський, В.А. Скрипниченко, М.М. Лучник // Економіка АПК. – 2009. – № 5. – С.76-87.
5. Ткаченко А.М. Інвестиційне забезпечення інноваційного потенціалу промислового підприємства : [Електронний ресурс] / А.М. Ткаченко, Д.М. Тимошенко. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_119.pdf.
6. Світовий досвід та вітчизняна практика забезпечення розвитку інноваційної діяльності / Кабінет міністрів України. Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» // Економіст. – 2009. – № 6. – С. 18-27.

Суслов П.О.

аспірант кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних кризових умовах української економіки особливої актуальності набувають питання розробки стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємств. На сучасному етапі реалізація інвестиційної стратегії на підприємствах обмежена в основному реальними інвестиціями. Але шляхом розширення обсягів інвестиційної діяльності господарювання зростають потенційні можливості підприємств підвищити ефективність функціонування шляхом використання нових різноманітних видів фінансових інструментів та нематеріальних активів.

Питанням управління інвестиційною діяльністю підприємства в економічній літературі приділяється досить багато уваги. Серед вітчизняних авторів, проблематика робіт яких стосується цих питань, слід відзначити Бажала Ю. М., Бланка І. О., Козаченко Г. В., Майорова Т. В., Пересаду А. А., Федоренка В. Г., Хрущ Н. А., Ястремську О. М. та ін., а серед зарубіжних вчених-економістів – Г. Александера, Дж. Бейлі, Г. Бірмана, С. Брігхема, Л. Гітмана, М. Джонка, Ф. Фішера, У. Шарпа, Г. С. Шмідта та ін. Проте подальшого вирішення потребує наукова проблема формування інвестиційної стратегії підприємства в кризових умовах господарювання.

Метою дослідження є обґрунтування необхідності подальшої розробки особливостей формування інвестиційної стратегії вітчизняних підприємств.

Актуальність розробки інвестиційної стратегії підприємства за сучасних кризових умов господарювання обумовлена, перш за все, значними змінами, які відбулися і відбуваються в зовнішньому середовищі суб'єктів господарювання. За таких умов стає неможливим управління інвестиційною діяльністю підприємств лише з використанням традиційних теоретико-методичних основ інвестиційного менеджменту. Необхідним стає розробка основ адаптивного управління даною сферою діяльності підприємства. Сьогодні вироблення інвестиційної стратегії підприємства має виходити з того, що після певного погравлення вітчизняна економіка опинилась у фазі кризи. У цій ситуації виграє те підприємство, яке зуміє використати зміни зовнішнього середовища у своїй інвестиційній стратегії. Так, поширення кризових явищ значною мірою перешкоджає залученню необхідних обсягів інвестицій та реалізації інноваційних ідей. Тому більшість суб'єктів господарювання прийме рішення на користь пасивної інвестиційної стратегії, що дозволить забезпечити непогіршення їхнього фінансового стану. Окрім цього, важливою умовою, що визначає актуальність розробки інвестиційної стратегії підприємств, є її відповідність етапу життєвого циклу підприємства. У цьому ракурсі інвестиційна стратегія дозволить адаптувати інвестиційну діяльність підприємства до можливих кардинальних змін у його економічному розвитку [4].

Розробку інвестиційної стратегії підприємства потрібно розглядати, насамперед, як стратегію забезпечення його ресурсної бази для реалізації одного з конкретних варіантів розвитку підприємства. Складність формування інвестиційної стратегії підприємства полягає в тому, що її вибір пов'язаний з пошуком оптимального варіанта альтернативних проектів інвестиційних рішень, які відповідають меті підприємства і перспективам його інвестиційного розвитку. В цих умовах інвестиційна стратегія не є незмінною, а потребує перегляду та уточнення з врахуванням як змін внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, так і того, що інвестиції завжди мають елементи невизначеності та ризику [5].

Розробка інвестиційної стратегії відіграє велику роль у забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Ця роль полягає в наступному [3, с. 56]:

- забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних і інвестиційних цілей майбутнього економічного та соціального розвитку підприємства в цілому й окремих його структурних одиниць;
- дозволяє реально оцінити можливості підприємства;
- забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, що виникають у процесі динамічних змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища;
- враховує заздалегідь можливі варіації розвитку неконтрольованих підприємством факторів зовнішнього інвестиційного середовища та дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки для діяльності підприємства;

– відбиває порівняльні переваги підприємства в інвестиційній діяльності в зіставленні з його конкурентами;

– наявність інвестиційної стратегії забезпечує чіткий взаємозв'язок стратегічного, поточного й оперативного управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Ринкові умови, що швидко змінюються, недосконалість та мінливість законодавчої бази, інфляційні процеси та криза неплатежів вимагають гнучкого підходу до формування інвестиційної стратегії. Важливою умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії є тривалість періоду, прийнятого для формування загальної стратегії.

В основу розробки інвестиційної стратегії підприємства, як правило, покладені визначені базові принципи. До таких принципів найчастіше відносять:

– принцип обліку впливу внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства;

– принцип сполучення перспективного, поточного й оперативного управління інвестиційною діяльністю;

– принцип альтернативності розвитку інвестиційної діяльності;

– принцип урахування загальної стратегії розвитку підприємства;

– принцип орієнтації на кінцеві цілі підприємницької діяльності та її місію;

– принцип урахування можливостей персоналу в реалізації інвестиційної стратегії;

– принцип урахування інвестиційних ризиків і мінливості підприємницької діяльності [3].

Формування інвестиційної стратегії відображає тенденції довгострокової ефективності формування інвестиційного потенціалу. Саме розширення обсягів інвестиційного потенціалу визначає його використання та структуру. Успішний розвиток інвестиційного потенціалу залежить від багатьох критеріїв, а саме: інвестиційної поведінки (що опосередковує вибір інвестиційних проектів, характер і ризик прийняття інвестиційних рішень), інвестиційної активності (яка дозволяє кількісно оцінити споживання інвестиційного потенціалу в основний та оборотний капітал у розрахунку на одного працівника і загальних витрат на виробництво), інноваційної активності (визначається через обсяг вкладень в НДДКР, реалізацію інноваційної продукції, розмір капіталізованого НДДКР-активу, який збільшує балансову оцінку власного капіталу), економічне зростання, яке відображає кількісну зміну значень модифікованої рентабельності інвестиційних ресурсів, фінансової рентабельності, чистого приведенного доходу, вартості підприємства, економічної доданої вартості, рівня капіталізації підприємства [1].

Проаналізувавши процес формування інвестиційної стратегії підприємства, виділяємо наступні етапи [2, с. 39].

1) визначення стратегічних цілей інвестиційної діяльності:

– забезпечення приросту капіталу або підвищення рівня прибутковості інвестицій;

– зміну пропорцій у структурі реального та фінансового інвестування через удосконалення галузевої та регіональної спрямованості інвестиційних програм;

– удосконалення технологічної та відтворювальної структури капітальних вкладень;

2) розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів;

3) конкретизація інвестиційної стратегії за періодами її впровадження;

4) оцінювання розробленої інвестиційної стратегії за напрямками:

- узгодженість цілей, напрямів і етапів інвестиційної стратегії з загальною стратегією підприємства;
  - внутрішня збалансованість інвестиційної стратегії, тобто узгодженість між собою окремих стратегічних цілей і напрямів інвестиційної діяльності, а також послідовність їхнього виконання;
  - узгодженість інвестиційної стратегії із зовнішнім середовищем, тобто відповідність інвестиційної стратегії змінам інвестиційного клімату та кон'юнктури ринку;
  - можливості впровадження інвестиційної стратегії з урахуванням наявного ресурсного потенціалу;
  - прийнятність рівня ризику через аналіз інвестиційних ризиків і можливі наслідки для підприємства та шляхи їх компенсації;
  - результативність інвестиційної стратегії на основі визначення економічної ефективності реалізації інвестицій.
- Отже, з загальної проблеми покращення інвестиційної привабливості підприємства варто виділити проблему її забезпечення шляхом розробки інвестиційної стратегії підприємства.

Список літератури:

1. Конашук В.Л. Формування інвестиційної стратегії промислового підприємства : [Електронний ресурс] /В.Л. Конашук, В.Ю. Ковальова. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_3_075.pdf
2. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] /|Т. В. Майорова]; – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
3. Мамотенко Д.Ю. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. – Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2012. – 153 с.
4. Пожуєва Т.О. Управління інвестиційним процесом підприємства в сучасних умовах господарювання : [Монографія] /Т.О. Пожуєва. - Запоріжжя : Видвництво Запорізької державної інженерної академії, 2010. – 226 с.
5. Тридід О.М. Розробка інвестиційної стратегії підприємства як напрям забезпечення його інвестиційної привабливості / О.М. Тридід // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – № 1(37). – С. 92-99. – Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/37/11tomzip.pdf>.

Суслов С.О.

аспірант кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ОБґРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан економіки України вимагає істотних інвестицій в промисловість, які мають здійснюватися на новому інноваційному рівні. Але не всі українські підприємства мають можливість здійснювати інноваційну діяльність, оскільки вона вимагає істотного фінансування.